1. Sivistystoimiala

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kirjasto-ja kulttuuripalvelujen, sekä vapaa-aikapalvelujen asioista. Varhaiskasvatus siirtyi kunnan omaksi toiminnaksi 1.1.2019 alkaen.

Sivistystoimiala	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP 2021	Poikkeama	Tot%
Myyntituotot	150 638	143 900	38 190	182 090	216 941	34 851	119 %
Maksutuotot	311 471	253 100		253 100	333 390	80 290	132 %
Tuet ja avustukset	192 673	272 500	12 000	284 500	325 606	41 106	114 %
Muut toimintatuotot	10 399	6 600		6 600	6 601	1	100 %
TOIMINTATULOT	**665 181**	**676 100**	**50 190**	**726 290**	**882 538**	**156 248**	**121,5 %**
josta sisäiset							
Henkilöstökulut	-6 628 231	-6 965 302	-20 000	-6 985 302	-7 060 397	-75 095	101 %
Palvelujen ostot	-2 089 227	-2 279 860		-2 279 860	-2 307 681	-27 821	101 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-360 467	-366 960	-4 000	-370 960	-364 280	6 680	98 %
Avustukset	-742 682	-730 000		-730 000	-597 061	132 939	82 %
Muut toimintakulut	-2 125 485	-2 036 262		-2 036 262	-2 070 784	-34 522	102 %
TOIMINTAMENOT	**-11 946 092**	**-12 378 384**	**-24 000**	**-12 402 384**	**-12 400 203**	**2 181**	**100,0 %**
josta sisäiset	*-2 851 868*	*-2 806 512*		*-2 806 512*	*-2 826 300*	*-19 788*	*100,7 %*
TOIMINTAKATE	**-11 280 911**	**-11 702 284**	**26 190**	**-11 676 094**	**-11 517 665**	**158 429**	**98,6 %**

Talousarvion toteutuminen:

Sivistystoimialan toteuman mukaan vuodelta 2021 toimintamenot olivat n. 2.000 euroa alle budjetoidun (tot% 100,0) ja toimintatulot ylittivät budjetoinnin n. 156.000 eurolla (tot% 121,5). Sivistystoimen toimintakatteen poikkeama oli 158.429 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna toteuman ollessa 98,6 %.

Toimintatuottojen osalta talousarviota parempana ovat toteutuneet mm. varhaiskasvatusmaksut ja kotikuntakorvaustuotot. Varhaiskasvatusmaksutulojen osalta asiakastuotot ovat vähentyneet tulorajojen noston vuoksi elokuusta 2021 alkaen, mutta tulokertymä toteutui tästä huolimatta selvästi yli talousarvion kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärän kasvusta johtuen. Asiakasmäärän kasvu aiheutti kuitenkin sen, että varhaiskasvatuksen henkilöstömenot ylittivät talousarvioon varatun määrärahan.

Toimintamenoissa säästöä sivistystoimen osalta on tullut erityisesti vapaa-aikapalveluissa henkilöstön osalta, koska henkilöstövajetta oli alkuvuodesta 2021 niin vapaa-aikapalveluiden hallinnossa kuin liikuntapalveluissa. Myös esi- ja perusopetuksen menoissa on säästöä talousarvioon nähden mm. asiakaspalvelujen ostoissa (kotikuntakorvausmenot) ja koulukuljetusmenoissa. Kotikuntakorvausmenoja on edellisvuotta vähemmän, kun kunnan oppilaita on aiempaa vuotta vähemmän muiden kuntien oppilaitoksissa.

Vuoden 2021 aikana valtionavustusta sivistystoimen hankkeisiin saatiin liikunnallisen elämäntavan kehittämiseen (varhaiskasvatus sekä luonto- ja lähiliikunta) 32.000€, Suomen mallin mukaiseen lasten ja nuorten harrastetoiminnan kehittämiseen 20.000€, opetuksen kerhotoiminnan kehittämiseen 10.000€, koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen 80.000€, oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamiseen 25.000€ sekä investointeihin esteettömään luontopolkuun 60.000€.

1.1.1 Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinto	TP 2020	TA 2021	Muutos	MTA2021	TP 2021	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	51						
TOIMINTAMENOT	-134 034	-124 279		-124 279	-125 776	-1 497	101,2 %
TOIMINTAKATE	-133 983	-124 279	0	-124 279	-125 776	-1 497	101,2 %

Talousarvion toteutuminen:
Sivistystoimen hallinnon osalta toteuma oli talousarvion mukainen. Tulosalue sisältää käytännössä sivistyslautakunnan toimintaan liittyvät menot sekä sivistysjohtajan palkkakulut.

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021
Pornaisten kunnan hyvinvointisuunnitelma valmistuu vuonna 2021 osana koko kunnan strategiasuunnittelua	Suunnitelman valmistuminen	Vuoden 2021 aikana pidettiin touko- ja marraskuussa kunnan ja Keusoten miniseminaari, joka toimi suunnitelman yhteisen työstämisen käynnistyksenä. Suunnitelman työstöä jatketaan keväällä 2022 koko kunnan strategiavalmistelun pohjalta siten, että hyvinvointisuunnitelma tulee kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi kesäkuussa 2022.

1.1.2 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus	TP 2020	TA 2021	Muutos	MTA2021	TP 2021	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	276 920	276 300	12 000	288 300	393 796	105 496	136,6 %
TOIMINTAMENOT	-3 203 130	-3 235 351	-24 000	-3 259 351	-3 315 357	-56 006	101,7 %
TOIMINTAKATE	-2 926 210	-2 959 051	-12 000	-2 971 051	-2 921 561	49 490	98,3 %

Talousarvion toteutuminen:

Varhaiskasvatuksen toimintakate toteutui talousarviossa arvioitua parempana. Varhaiskasvatuksen osalta tulokertymä ylittyy selvästi vaikka 1.8.2021 voimaan tullut tulorajojen muutos vähensi loppuvuoden maksutuottojen kertymää alkuvuoteen verrattuna. Vuoden 2021 aikana varhaiskasvatuksessa on tapahtunut lapsimäärissä siirtymää lasten hoidon tuilla toteutettavista toiminnoista kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Tästä syystä erityisesti henkilöstökulut toteutuivat yli budjetoidun n. 56.000 euroa. Myös palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat kasvaneet lapsimäärän kasvaessa. Toisaalta lasten hoidon tuet toteutuivat selvästi alle budjetoidun.

Tavoitteiden osalta alkuvuonna 2021 jatkettiin varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttamisen merkeissä. Tavoitteena on ollut kehittää varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintakulttuuria mm. koko henkilöstölle tarjottavien koulutuskokonaisuuksien kautta. Linnunlaulun päiväkodin laajennuksen valmistelua jatkettiin alkuvuodesta 2021 ja rakentaminen käynnistyi keväällä 2021. Laajennuksen käyttöönotto tapahtuu vaiheittain kevään 2022 aikana. Purettavan Aurinkolinnan päiväkodin toiminta on siirretty tilapäisesti Yhtenäiskoulun alueella sijaitsevaan Wanhan puukoulun rakennukseen, kunnes Linnunlaulun laajennus valmistuu.

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Yksityisen varhaiskasvatuksen laajuus pidetään suhteellisesti vuoden 2020 tasolla kokonaislapsimäärä huomioiden	Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä suhteessa koko kunnan lapsimäärään	Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä väheni kuudella yksityisessä perhepäivähoidossa, mutta kasvoi kolmella yksityisissä ryhmäperhepäiväkodeissa ja päiväkodeissa. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus koko varhaiskasvatuksen lapsimäärästä väheni kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsimäärän käännyttyä kasvuun.
STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTATAVAT JA AKTIVITEETIT		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Pornaisiin soveltuvan perheiden tukemisen mallin valmistuminen	Uusien toimintatapojen suunnitelma ja käyttöönotto	Vanhemmuuden tukemiseen liittyvä koulutuspäivä pidettiin 17.4. koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle, jolla parannetaan henkilöstön valmiuksia perheiden tukemiseen. Toimintatapoja otetaan käyttöön toimintakaudella 2021-22 hanketyöntekijän tukemana.
Pienryhmätoiminnan vakiintuminen kunnallisessa päiväkotitoiminnassa (toimintakulttuurin kehittäminen)	Uusien toimintatapojen suunnitelma ja käyttöönotto	Pienryhmätoiminta on otettu käyttöön kaikissa päiväkotiryhmissä Pornaisissa.
STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTA- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Avoimen toiminnan asiakasmäärän pitäminen nykyisellä tasolla kokonaislapsimäärän vähenemisestä huolimatta	Asiakaskäyntien lukumäärä	Koronan vuoksi avointa toimintaa ei pystytty järjestämään kevään 2021 aikana. Elo-syyskuun aikana toiminta järjestettiin ulkona. Osallistujamäärä on ulkotoiminnasta huolimatta ollut tilanne huomioiden korkea.

Mittareiden toteutuminen (lapsimäärät)

Pornaisten kunta/ kunnallinen varhaiskasvatus	**TP 2019**	**TP 2020**	**TA 2021**	**TP 2021**
Päiväkotihoito	119	121	110	135
Perhepäivähoito	30	23	22	18
Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	37	46	36	46
Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	186	190	168	199
Pornaisten kunta/ yksityinen varhaiskasvatus	**TP 2020**	**TP 2020**	**TA 2021**	**TP 2021**
Päiväkotihoito/ryhmäperhepäivähoito	48	34	42	37
Perhepäivähoito	24	17	20	11
Yksityinen varhaiskasvatus yht.	72	51	62	48
Varhaiskasvatus yht.	**258**	**241**	**230**	**247**

1.1.3 Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetus	TP 2020	TA 2021	Muutos	MTA2021	TP 2021	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	321 076	307 800	38 190	345 990	396 666	50 676	114,6 %
TOIMINTAMENOT	-7 840 951	-8 155 188		-8 155 188	-8 121 618	33 570	99,6 %
TOIMINTAKATE	-7 519 875	-7 847 388	38 190	-7 809 198	-7 724 952	84 246	98,9 %

Talousarvion toteutuminen:

Esi- ja perusopetuksen menot toteutuivat 33.570€ alle talousarvion, eli lähes täysin talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot ovat toteutuneet yli talousarvion kotikuntakuntakorvauksista ja hanketuloista johtuen. Tavoitteiden osalta opetussuunnitelmaan liittyvää kehittämistyötä on jatkettu suunnitelman mukaan kouluttamalla henkilöstöä alueellisen hankkeen (Kaikille yhteinen koulu) kautta. Kehittämisen pääteemoina ovat yhdessä tekeminen sekä joustavat opetusjärjestelyt. Lisäksi opetuksen osalta alkuvuodesta valmistauduttiin oppivelvollisuuden laajentumisen tarvitsemiin järjestelyihin. Laajennettu oppivelvollisuutta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.8.2021 alkaen.

Käytännössä koko vuoden 2021 toimittiin edelleen lähiopetuksessa osin tavanomaisesta poikkeavin järjestelyin koronaviruksen vuoksi. Maskeja on käytetty opetuksessa loppuvuodesta 2020 alkaen yläkoulun oppilaiden osalta ja tammikuusta 2021 alkaen 6. luokkalaisista alkaen. Opetusryhmien sekoittamista pyrittiin myös edelleen välttämään vuoden 2021 aikana.

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Yhtenäiskoulun alueen kehittämissuunnitelma valmistuu ja etenemisvaihtoehto valitaan	Suunnitelman valmistuminen Päätös etenemisen suunnasta	Kehittämissuunnitelman laatiminen käynnistyy keväällä 2022 tilojen kuntoon perustuvalla vaihtoehtoanalyysilla.
STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTATAVAT JA AKTIVITEETIT.		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Yhteis- ja samanaikaisopettajuutena pidettyjen tuntien määrä kasvaa talousarviovuonna 2021 ja suunnitteluvuosilla 2022 ja 2023	Lukuvuosisuunnitelmaan kirjatut yhteis-/samanaikaisopetuksen tunnit	Koronasta johtuen yhteis-/samanaikaisopetusta ei käytännössä ole voinut toteuttaa suunnitellusti vuoden 2021 aikana.
Oppilaskohtaiset tietokoneet ovat käytössä kaikilla kunnan 6- luokan oppilailla lukuvuoden 2021-22 alusta	Oppilaskohtaisten koneiden määrä	Oppilaskohtaisten koneiden käyttöä valmisteltiin keväällä 2021 ja koneet otettiin käyttöön lukuvuoden 2021-22 alusta. Aiemmin kuntaan hankittujen koneiden vuoksi tavoite toteutui alun perin aiottua laajempana, eli myös 3. luokkalaiset saivat henkilökohtaiset koneet alakoulun ajaksi alkaen lukuvuodesta 2021-22.

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTA- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2022:
Opetettujen tuntien kokonaismäärä pienenee vuosittain tarkoituksenmukaisten ryhmäkokojen seurauksena opetuksen tuntikehyksen lisäyksistä huolimatta	Opetetut tunnit	Koronaviruksesta johtuen oppilaiden tukeen on lisätty tunteja (hankerahoituksella) vuoden 2021 aikana. Tuntien kokonaismäärä on lukuvuonna 21-22 n. 10 vuosiviikkotuntia suurempi verrattuna edelliseen lukuvuoteen.

Mittareiden toteutuminen

Oppilasmäärät/ koko kunta	**TP 2019**	**TP 2020**	**TA 2021**	**TP 2021**
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	514	521	505	501
OPPILASMÄÄRÄ 7-9	282	252	247	245
OPPILASMÄÄRÄ YHT.	796	773	752	746

Oppilasmäärät/ kouluittain	**TP 2019**	**TP 2020**	**TA 2021**	**TP 2021**
Parkkojan koulu 0-6	127	129	121	115
Mika Waltarin koulu 0-6	123	122	121	124
Pornaisten Yhtenäiskoulu				
0-6	264	270	263	262
7-9	282	252	247	245
YHT.	546	522	510	507

1.1.4 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluihin kuuluvat kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, musiikkioppilaitokset sekä kansalaisopisto.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	MTA2021	TP 2021	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	2 548	2 100		2 100	3 404	1 304	162,1 %
TOIMINTAMENOT	-398 972	-428 830		-428 830	-416 549	12 281	97,1 %
TOIMINTAKATE	-396 424	-426 730	0	-426 730	-413 145	13 585	96,8 %

Talousarvion toteutuminen:

Kulttuuripalvelut: Talousarviovuonna tehtiin tiivistä yhteistyötä kulttuuri kylässä –hankkeen kanssa, joka tuotti muun muassa kulttuuritapahtumia kunnan sivukylille. Lisäksi hanke toi uusia yhteistyökumppaneita ja auttoi verkostoitumaan laajemmin. Sanapaltti-tietokanta (www.sanapaltti.fi) laajeni entisestään, nyt avattuun arkisto-osioon on tallennettu muun muassa postikortteja, hääkutsuja, erilaisia esitteitä ja pienpainatteita. Osa arkisto-osan materiaalista on saatu kuntalaisilta ja osa on ollut jo olemassa kunnan omassa kotiseutukokoelmassa. Sanapaltti-tietokannan tekemisessä korostuu yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen, joka on yksi kulttuuritoimen perusperiaatteista.

Vallinnut pandemiatilanne pakotti osan kirjaston ja kulttuurin tapahtumista siirtymään verkkoon. Luennot ja musiikkiesitykset tavoittivat yli 50 000 katsojaa, joten digiloikka oli melkoinen pienelle kirjastolle. Verkon välityksellä tapahtumien saavutettavuus on parantunut ja entistä laajempi yleisö pääsee niistä nauttimaan. Uutena on kokeiltu myös virtuaalista taidenäyttelyä yhteistyössä Pornaisten kuvataiteilijoiden kanssa.

Kirjastotoimi: Talousarvio vuonna yksi tärkeimmistä asioista oli ”Kirja kohtaa lukijan” –hankkeeseen osallistuminen. Sen kautta saimme ja saamme myös jatkossa valtavasti tietoa, jota voimme hyödyntää kirjaston arjessa muun muassa aineiston hankintaa tehtäessä.

Koronavuosi näkyi kirjastossa siten, että loimme uutta osaamista vahvan, aiemman perustan päälle. Tästä esimerkkinä digiloikka, monikanavaisuus ja työtapojen uudistaminen. Kirjastoja ei suljettu kokonaan talousarviovuonna, koska kirjastot nähtiin yhteiskunnallisesti tärkeiksi paikoiksi, joita ei voi sulkea, koska ne tarjoavat ihmisille tärkeitä palveluita ja neuvontaa sekä opastusta, jota he eivät välttämättä saa muualta.

Vaikka kirjastoja ei suljettu kokonaan, kuten edellisenä vuonna, niin kirjastontoiminnalle asetettiin rajoituksia ja tämä näkyi esimerkiksi siinä, että fyysisen aineiston lainaus laski, osa suunnitelluista tapahtumista siirrettiin seuraavaan vuoteen. Toisaalta e-aineiston lainaus nousi ja kirjastoon pääsee verkon kautta 24/7. Asiakkaat ovat omaksuneet koronasta aiheutuneet uudistukset hyvin, tämä näkyy muun muassa verkkoluentojen katsojien määrässä sekä itsenäisesti tehtyjen varausten määrässä.

Kansalaisopisto: Palvelu ostetaan ostopalveluna Mäntsälän kansalaisopistolta. Kansalaisopiston toimintavuotta on edelleenkin varjostanut koronapandemia. Viranomaisten määräämät opetustoiminnan sulut sekä osallistujamäärien rajoitukset ovat vaikuttaneet opiskelijamääriin vähentävästi. Syksyllä opiskelijat ovat olleet varovaisia kursseille hakeutumisessa. Opetustuntien määrä väheni jonkin verran samoin toteutuneiden kurssien määrä. Keväällä toteutettiin etäopetuksen menetelmin kursseja, joihin oli mahdollista saada digineuvontaa. Liikunnan kurssilaisille annettiin mahdollisuus osallistua opiston järjestämille etäliikuntakursseille. Kädentaitojen kursseilla etäopetuksen järjestäminen koettiin hankalaksi. Kirjaston kanssa yhteistyössä on järjestetty historia ja- luontoaiheisia luentoja etä- ja hybridimenetelmin.

Musiikkiopisto: Palvelu ostetaan ostopalvelun Porvoonseudun musiikkiopistolta. Opisto tarjoaa perusopetusta, valmennusopetusta ja musiikkileikkikoulun. Yhteistyö päiväkotien kanssa on sujuvaa ja maksuttomassa musiikkileikkikoulussa on useita ryhmiä ja lapsia niissä on yli sata. Korona-aika on tuonut

digiloikan myös musiikkiopistoon, sillä on esimerkiksi oma YouTube-kanava, joka tarjoaa laadukkaita musiikkiesityksiä. Lisäksi digitaalinen oppimisympäristön avulla voit opiskella musiikkia paikasta ja ajasta riippumatta.

TALOUSARVIOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Osallistuminen paikallisten ja naapurikuntien kulttuuritoimijoiden tapaamisiin vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Aville tehtävä vuositilasto.	Toteutunut.
Yhdessä Helle-kimpan kanssa palvelutuotannon kehittäminen, esimerkiksi ”kirja kohtaa lukijan” – hankkeen datan hyödyntäminen kirjaston työssä. Hankintaportaalin käyttöönotto.	Aville tehtävä vuositilasto. Hankkeiden loppuraporttien seuranta.	Toteutunut. Aiheesta on ollut useita seminaareja. Hankintaportaalista on sopimus allekirjoitettu. Käyttö viivästyi teknisten ongelmien takia. Käyttöönotto tulee olemaan alkuvuodesta 2022.
Kansalaisopisto toteuttaa vapaan sivistystyön lainsäädännön mukaista toimintaa Pornaisissa. Opiston tehtävänä on tarjota kaiken ikäisille kuntalaisille lähipalveluna mahdollisuutta aktiiviseen, elinikäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun ja harrastamiseen. Kansalaisopiston toiminnalle on tyypillistä vapaaehtoisuus, omaehtoinen oppiminen, kansalaisvalmiuksien kehittäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä sosiaalisten verkostojen luominen ja tukeminen.	Toteutuneiden kurssien seuranta, ovatko ne vastanneet asetettuja tavoitteita. Opetushallitukselle ja tilastokeskukselle tehtävät vuosiraportit.	Aikuisten kurssit toteutuivat keväällä etäopetuksena. Taiteen perusopetuksen kurssit saatiin toteutettua normaalisti. Syksyllä kaikki kurssit toteutuivat lähiopetuksena. Myös etäyhteydellä toteutettiin luontoja.
Musiikkiopisto haluaa olla kehittämässä kuntalaisten hyvinvointia esimerkiksi tarjoamalla tapahtumia, esityksiä ja konsertteja, joko järjestämällä niitä yksin tai yhdessä kunnan kanssa, riippuen käytössä olevista resursseista. Kulttuuritapahtuman mahdollinen livelähetys, mikäli resurssit ja asiaa koskevat säädökset antavat siihen mahdollisuuden. Vähintään kaksi laajaa kulttuuritapahtumaa vuosittain.	Aville, Opetushallitukselle ja Tilastokeskukselle tehtävät vuositilastot	Tavoite on toteutunut osittain. Opetus tapahtui lähi- ja etäopetuksena. Musiikkiopisto on tarjonnut Youtube-konsertteja (myös live-striimaus).

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTATAVAT JA AKTIVITEETIT Kehitämme uusia toimintatapoja sekä Pornaisten elinvoimaa lisääviä aktiviteetteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hyödynnämme kehittämisessä kuntalaisten lisääntyneen aktiivisuuden ja tuemme hyvien hankkeiden toteutumista lisäämällä niille myös taloudellisia resursseja.		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Sanapaltti-tietokannan sisällön laajentaminen arkisto-osioon, tämän osion rakentamiseen otetaan mukaan kuntalaiset.	Arkisto-osion laajuus vuoden lopussa.	Toteutunut.
Otamme kunnan asukkaat mukaan kirjastossa olevien näyttelyiden suunnitteluun.	Aville tehtävä vuositilasto.	Toteutunut osittain, ei niin laajasti kuin olimme ajatelleet.
Koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa pidetään yhteistyössä kuvataiteen maksuttomia työpajoja. Tämän yhteistyön tarkoituksena on tuoda tutuksi taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetusta. Opisto järjestää kirjaston tiloissa keväisin kaksi näyttelyä, joista toinen on taiteen perusopetuksen kuvataiteen näyttely.	Seurataan työpajojen ja näyttelyiden toteutuminen vuositasolla.	Koronatilanteen takia työpajoja ja näyttelyitä ei ole voitu toteuttaa. Eikä kouluilla ja varhaiskasvatuksessa ole voitu järjestää kuvataiteen työpajoja.
Musiikkiopisto lisää ja kasvattaa opetusta johdonmukaisesti Pornaisissa.	Musiikkileikkikoulu-laisten määrä kunnassa.	Tavoite on toteutunut yli alkuarvion. Musiikkileikkikoululaisia on 106 lasta. Musiikkiopistolla on useita ryhmiä (7-8) Linnunlaulun ja Aurinkolinnan päiväkodeissa. Yhteistyö päiväkotien kanssa on sujuvaa. Oppilaspaikat ovat täynnä (33 paikkaa). Lisäksi valmennusoppilaita on 12. Oppilaita on yhteensä 153 musiikin taiteen perusopetuksessa

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTA- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ Kohdistamme erityisiä toimintapiteitä kunnan vetovoiman lisäämiseen, lapsiperheiden houkuttelemiseen ja muuttohalukkuuden lisäämiseen. Tavoitteenamme ovat kunnan väestön kasvu ja tarkoituksenmukaiset ryhmäkoot kunnan palvelutuotannossa.		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021:
Kulttuuripalvelut jalkautuu ja tarjoaa toimintaa sekä verkossa että eri kunnan toimipisteissä.	Aville tehtävä vuositilasto .	Toteutunut osittain.
Kirjastopalvelujen toiminta- ja oppimisympäristö on verkossa käytössä 24/7.	Finna-raporttien seuranta: onko Helle-finna jouduttu ajamaan alas vuoden aikana, jolloin verkko ei ole ollut käytössä luvatun mukaisesti.	Toteutunut. Verkkoa ei ole jouduttu ajamaan täysin alas, vuoden aikana on ollut niin lyhyitä katkoksia, että ne eivät ole vaikuttaneet tietokannan käyttömukavuuteen asiakasnäkökulmasta katsottuna.
Kansalaisopiston uutena yhteistyökumppanina on kuntalaisten muodostama luonto- ja ympäristöasioihin keskittyvä ryhmä.	Opetushallitukselle ja tilastokeskukselle tehtävät vuosiraportit: onko ryhmä perustettu ja montako kertaa se on toiminut.	Tavoite toteutunut osittain. Yhteistyössä järjestetty yksi luento, jota oli mahdollisuus myös seurata etänä.
Valtionvarainministeriön rahoittaman musiikkiopiston digihankkeen testaaminen.	Hankkeen raportin seuranta: onko testaaminen onnistunut ja otetaanko hanke käyttöön vakinaisesti.	Hanke on käynnissä ja soitinesittelyvideoita on kuvattu. Digitaalista oppimisympäristöä – ja alustaa visualisoidaan. Hankeen lanseeraus on kesken. Hanke päättyy vuoden 2021 lopulla. VM rahoitus on yhteensä kahden vuoden aikana 155 800 euroa.

Mittarit

	TP 2020	TP 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Näyttelyitä Pellavasalissa	12	5	10	10	10
Kirjaston aukiolotunnit/kk/ka	156	181	181	181	181
Kirjaston kokonaislainaus	57 209	48 267	55 000	55 500	56 000
Kansalaisopisto					
Tunteja Pornaisissa	992	809	1 000	1 000	1 000
Opiskelijoita Pornaisissa	435	251	400	400	400
Kursseja Pornaisissa	53	39	45	45	45
Musiikkiopisto					
Varsinaiset oppilaat	36	33	32	33	34
Muut oppilaat	77	120	75	65	65
Viikkotunnit	32	49	35	35	35
Vuositunnit	1 120	1 715	1 225	1 225	1 225
Opetusviikkoja	35	35	35	35	35

1.1.5 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut sisältävät vapaa-aikapalveluiden hallinnon, Isojärven leirimajan, nuoriso- ja liikuntapalvelut.

Vapaa-aikapalvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	MTA2021	TP 2021	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	64 586	89 900		89 900	88 673	-1 227	98,6 %
TOIMINTAMENOT	-369 005	-434 736		-434 736	-420 902	13 834	96,8 %
TOIMINTAKATE	-304 419	-344 836	0	-344 836	-332 229	12 607	96,3 %

Talousarvion toteutuminen:

Vapaa-aikapalveluiden toimintakausi 2021 oli hyvin poikkeuksellinen. Toimintaa jouduttiin sopeuttamaan koronapandemian ja henkilöstömuutosten vuoksi. Vapaa-aikapalvelut toimi alkuvuoden ilman vapaa-aikapalveluiden päällikköä. Uusi päällikkö aloitti huhtikuussa. Lisäksi vapaa-aikapalveluissa aloitti syksyllä uusi Pornaisten mallin hanketyöntekijä. Uusi hanke lisäsi hallinnon kuluja. Mallin mukaisia harrastetunteja järjestettiin syksyn aikana kaikilla kouluilla kahdella kerhokaudella. Alakouluilla järjestettiin yhteensä 12 kerhoa ja yläkoululla 3 kerhoa. Lapsia ja nuoria oli kerhoissa 6-15 / ryhmä.

Koronapandemiasta johtuen keväällä ei pystytty järjestämään aikuisten ja ikääntyneiden ryhmäliikuntaa tai tapahtumia. Syksyllä toiminta saatiin käynnistymään lähes normaalilla tavalla, mutta loppuvuodesta liikuntatilat jouduttiin sulkemaan uudelleen. Toiminnan ollessa normaalia osanottajia oli 90 % varausasteeseen verrattaessa. Uutuuksina tarjottiin viikoittain vauvajumppaa, tasapaino- ja voimaharjoittelua ikääntyneille sekä perheliikuntaa.

Sulkujen aikana toimintaa toteutettiin digitaalisesti etäjumppien avulla ja kokoontumisrajoitusten puitteissa ulkona. Keväällä etäjumppia järjestettiin sosiaalisessa mediassa live stream-tunteina. Syksyllä digitaaliset liikuntapalvelut siirrettiin kunnan nettisivuille omalle Hyvinvointikanavalle. Monipuolista lähi- ja luontoliikuntaa järjestettiin eri puolella kuntaa kaiken ikäisille. Tavoitteena oli aktivoida ja kannustaa myös omatoimiseen liikkumiseen lähi- ja luontoliikuntapaikoilla.

Nuorisotalo Ponulla kokeiltiin erilaisia malleja ikärajoihin. Porrastettujen ikärajojen ansiosta toimintaa on tasapuolisesti eri-ikäisille nuorille. Aseman lasten kanssa aloitetun yhteistyön kautta parannettiin nuorisopalveluiden saavutettavuutta ja nuorten osallisuutta. Koronapandemian aikana aloitettu verkkonuorisotyö on vakiinnuttanut paikkansa tiistai-illoissa Discordissa. Lisäksi Pornaisten nuorisopalvelut aloitti yhteistyössä Keusoten ja muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa nuorten auttavan chat-palvelun kehittämisen. Etsivä nuorisotyöntekijä tavoitti säännöllisellä jalkautumisella sekä verkkonuorisotyöllä selvästi aiempaa enempää nuoria. Rekrytapahtumia järjestettiin Ohjaamossa ensimmäistä kertaa ilman velvoittavuutta. Näin huomioitiin aikaisempaa paremmin työvoiman tarve ja työttömien työnhakijoiden taustakoulutukset ja toiveet työelämän suhteen.

Pornaisten mediapajan opinnollistaminen aloitettiin syksyllä. Opinnollistamisen ensimmäisessä vaiheessa tunnistettiin media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon osia sekä yhteisiin opintoihin kuuluvia osia. Syksyllä 2021 OKM eväsi Pornaisten mediapajalta valtionavustuskelpoisuuden, minkä seurauksena paja ei voi hakea valtionavustusta vuonna 2022. Syynä olivat ympärivuotiseen toimintaan riittämättömät tilat sekä puutteelliset resurssit.

Isojärven leirimajan saunarakennus oli pois käytöstä lokakuusta alkaen vesivahingon vuoksi. Asiakkaat saivat hyvitystä 30 % vuokrahinnasta. Saunaremontti ei juurikaan vähentänyt käyttömääriä.

TALOUSARVIOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021
Nuorisopalvelujen saavutettavuutta parannetaan jalkautumalla nuorten luonnollisiin toiminta- ja ajanviettoympäristöihin. Tavoitteena on osallistumisen kynnyksen madaltaminen niin, että yhä useampi nuori löytää nuorisotyön palveluiden pariin. Saavutettavuutta parannetaan myös tehokkaalla viestinnällä sosiaalisessa mediassa.	Jalkautumisten määrä/kohdattujen nuorten määrä yhteensä	Livenä 33 / 500 Verkossa 37 / 259
Seinättömän nuorten työpaja ja ohjaamo toiminnan menetelmät vakiinnutetaan yhdessä yritysten, muiden kuntien ja kunnan hallintokuntien kanssa yhteistyössä. Painopisteenä ovat hyvinvointiohjelman mukaisesti ennaltaehkäisevä ja matalankynnyksen tuen kehittäminen auttamaan nuoria elämän muutoskohdissa.	Yhteistyöprojektien määrä. Asiakkaiden ohjautuminen ohjaamosta ja työpajalta eteenpäin.	16 + 95 +3

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.		
Vuositavoite:	Mittari:	Toteutuma 31.12.2021
Tavoitteena on hyvinvointiohjelman mukaisesti mahdollistaa ja kannustaa erilaisin keinoin monipuolinen omaehtoinen liikunta kaikenikäisille kuntalaisille. Luonto- ja lähiliikuntahankkeelle haetaan jatkoa vuodelle 2021.	Luonto- ja lähiliikuntahankkeen toteutuminen	Käynnistetty
Hyvinvointineuvontaa kehitetään tavoittamaan kaikki kohderyhmät markkinoimalla toimintaa ja lisäämällä monialaista yhteistyötä. Työterveyshuolto ja terveystoimi ovat sitoutuneita ohjaamaan asiakkaita hyvinvointineuvonnan piiriin. Tulevana kautena tavoitteena on saada myös kouluterveydenhuolto mukaan.	Hyvinvointineuvonnan asiakkaiden määrä ja yhteistyön aloittaminen kouluterveyden-huollon kanssa	49 Yhteistyö kouluterveydenhuollon kanssa käynnistetty
Ikäihmisten sekä vammaisten liikuntapalveluja parannetaan vastaamaan paremmin erityisryhmien tarpeita ja toiveita. Ikäihmisten osallistumisen kynnystä madalletaan ja vammaiset henkilöt saavan ilmaisen kulkuoikeuden kuntosalille.	Ikäihmisille suunnatun palautekyselyn vastaukset koskien liikuntapalveluja ja eläkeläistreffien toteutuminen. Vammaisten henkilöiden kuntosalimaksun vapautuminen.	Toteutettu Toteutettu. Uusi hinnasto voimaan 1.1.2022 alkaen

Mittarit

NUORISOPALVELUT	2019	2020	**2021**
Nuorisotalo PoNUn kävijämäärä ka. / kerta	24	15	**20**
Nuorisotalon aukiolotunnit (vuosi)	595	442	**595**
Leirit, retket, tapahtumat: (krt / osallistujamäärä hlö)	9 / 170	1 / 15 (Covid-19)	**3 / 40 (Covid-19)**
Koulunuorisotyö: • Kertoja: • Osallistujia:	 2 30	 4 (Covid-19) 175	**(Covid-19)**
Verkkonuorisotyö • Kertoja • Osallistujat:	**-**	**-**	**37** **259**
Jalkautumiset: • Kerrat • Tavoittanut • Kontaktoinut	 - - -	 6 (Covid-19) - -	**33**
Työpaja • Asiakkaat • Eteenpäin ohjautuneet	 8 5	 9 5	**6** **3**
Etsivä nuorisotyö • Tavoittanut • Kontaktoinut	 29 90	 42 44	**79** **80**
Ohjaamo • Yhteensä: • Yksilöasiakkaat • Ryhmät • Osallistujat • Yhteistyöprojektit	ei aset.	 69 44 2 25 2 (Covid-19)	 **95** **90** **3** **15** **16**

LIIKUNTAPALVELUT	2019	2020	**2021**
Ohjattu ryhmäliikunta • Tunteja: • Osallistujia:	 8 57	 11 143	 12 198
Lähi- ja luontoliikunta: • Ryhmiä: • Osallistujia:	 1 24	 1 20	 4 60
Erityisliikunta • Ryhmiä: • Osallistujia	 1 12	 1 10	 1 15
Kuntosaliryhmät • Ryhmiä: • Osallistujia:	 3 25	 3 24	 3 37
Leirit, retket ja tapahtumat • Kertoja: • Osallistujia:	 4 113	 1 Covid-19 58 Covid-19	 2 74
Kurssit • Kursseja • Osallistujia:	 8 96	 7 95	 10 128
Digijumpat: • Videoita yhteensä: • Katsontakerrat:	-	26 2723	38 6735
Hyvinvointineuvonta • Uudet: • Yhteensä:	10	12	12 49

TILOJEN KÄYTTÖASTE	2019	2020	2021
Yhtenäiskoulun liikuntasali	64%	80 %	59%
Parkkojan liikuntasali	59%	84%	61%
Waltarin liikuntasali	54%	80%	57%
Isojärven leirimaja • Vuokrauspäivät • Käyttöaste	 176 48 %	 *111* *30 %*	 *158* *43%*
Yhtenäiskoulun kuntosali (avaimet kpl)	*110*	*80*	*92*
Avanto (avaimet kpl)	*18*	*30*	*43*